

vernielden — het zijn deze militairen geweest die besloten Manila te verdedigen. Het kwam er tot verwoede straatgevechten (grote delen van de stad gingen in vlammen op) die van de zijde van de Japanners gepaard gingen met een ongeremde terreur waarvan vooral ontwikkelde Philippino's het slachtoffer werden. Er werden bijna honderdduizend hunner vermoord. 'Hospitals', aldus MacArthurs biograaf William Manchester,

*'were set afire after their patients had been strapped in their beds. The corpses of males were mutilated, females of all ages were raped before they were slain and babies' eyeballs were gouged out.'*¹

De gevechten op Luzon duurden tot begin maart. Daarbij werden door de Japanse militairen op grote schaal wreedheden bedreven tegen de Philippijnse guerrilla-groepen, op welke vorming wij nog zullen terugkomen wanneer wij in het volgende hoofdstuk het Japanse beleid zullen beschrijven in alle in de *Nanjo* veroverde gebieden, Nederlands-Indië inbegrepen.

Op Iwo Jima werd meer dan twee maanden gevochten, op Okinawa bijna vier. Op eerstgenoemd eiland sneuvelden twintigduizend van de een-en-twintigduizend Japanse militairen en bijna zeventuizend Amerikaanse. Op Okinawa waren de Amerikaanse verliezen nog iets zwaarder (zes-en-zeventighonderd gesneuvelden) maar de Japanse veel hoger dan zij op Iwo Jima waren geweest: de gevechten kostten het leven aan meer dan honderdduizend Japanse militairen; ca. achtduizend werden krijsgeslagen gemaakt.

Hoe nu verder?

Voor de *Joint Chiefs of Staff* stond dat al geruime tijd vast. Eind '44 waren zij tot het besluit gekomen om in de winter van '45-'46 te landen op de Japanse hoofdeilanden Kioesjoe en Honsjoe en dat besluit was eerst door de *Combined Chiefs of Staff* en vervolgens door Roosevelt en Churchill goedgekeurd in besprekingen op Malta die voorafgingen aan de conferentie op de Krim met Stalin.

Het was dit besluit dat, toen er eenmaal de consequenties van waren onderzocht, een streep haalde door operaties welke MacArthur wilde ondernemen ter bevrijding van grote delen van Nederlands-Indië.

★

¹ William Manchester: *American Caesar. Douglas MacArthur 1880-1964* (1979), p. 377.